Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Ә. Е. Жұмабаева, Н. Ж. Құрман,
Б. А. Сабденова

ӘЛІППЕ

Жалпы білім беретін мектептің
1-сыныбына арналған оқулық

Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі ұсынған

Алматы «Атамұра» 2021

1–5894

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ӘОЖ 373.167.1
КБЖ 81.2 Қаз я 71
Ж 81

Оқулық Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі бекіткен Бастауыш білім беру деңгейінің 1-сыныбына арналған «Әліппе» пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес дайындалды.

Жұмабаева Ә. Е.
Ж 81 **Әліппе.** Жалпы білім беретін мектептің 1-сыныбына арналған оқулық/Ә. Е. Жұмабаева, Н. Ж. Құрман, Б. А. Сабденова. – Алматы: Атамұра, 2021. – 112 бет.

ISBN 978-601-331-930-8

ӘОЖ 373.167.1
КБЖ 81.2 Қаз я 71

ISBN 978-601-331-930-8

© Жұмабаева Ә. Е., Құрман Н. Ж., Сабденова Б. А., 2021
© «Атамұра», 2021

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Қымбатты оқушы!

Білім жолындағы алғашқы қадамың құтты болсын!

Тұңғыш «Әліппені» жазған ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлы:

«Балалар, оқуға бар, жатпа қарап...» –

деп білім алуға шақырған.

Қолыңдағы «Әліппе» сені оқу мен жазуға үйретеді. Осы оқулықтан әріптерді танисың. Дыбыстардан сөз, сөздерден сөйлем, сөйлемдерден ойыңды білдіретін мәтін құрайсың. Алған білімің болашақта өзің үшін де, елің үшін де пайдалы екенін ұмытпа.

Саған сәттілік тілейміз!

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

1

СӨЙЛЕУ. СӨЙЛЕМ

МЕН ОҚУШЫМЫН

______.

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

2

СӨЙЛЕУ. СӨЙЛЕМ
СӘЛЕМДЕСУ

– ☐ ☐, ☐!

– ☐, ☐!

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

3

СӨЙЛЕУ. СӨЙЛЕМ

МЕКТЕПТЕГІ БІР КҮНІМ

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

СӨЗ
МЕН ӘДЕПТІ БАЛАМЫН

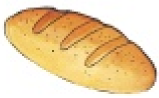

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

5

СӨЗ

ЖОЛ БАҒЫТЫНДАҒЫ ЕРЕКШЕ БЕЛГІЛЕР

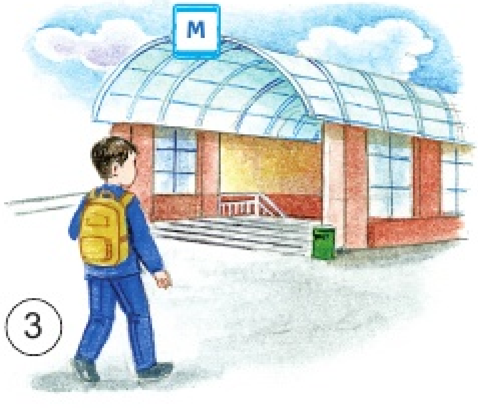

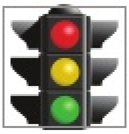

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

6

БУЫН

ХАЙУАНАТТАР ӘЛЕМІНДЕ

?

.

?

.

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

7

БУЫН

ТӨРТ ТҮЛІГІМ – БАЙЛЫҒЫМ

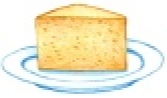

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ДЫБЫС

АУЛАДАҒЫ ДЫБЫСТАР

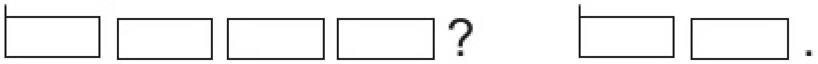

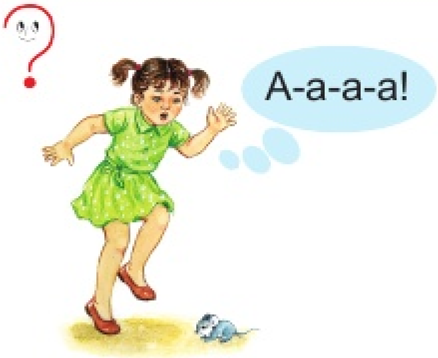

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

9

ДЫБЫС. СӨЗ

ДЫБЫСТАР ӘЛЕМІНДЕ

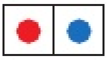

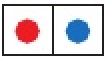

10

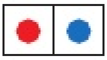

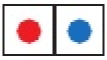

Сөз тану

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ
*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ДЫБЫС. БУЫН. СӨЗ

БАУ-БАҚШАДА НЕ ӨСЕДІ?

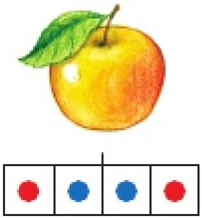

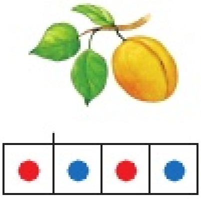

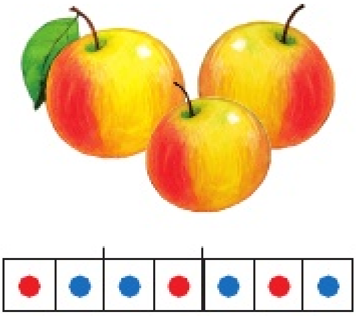

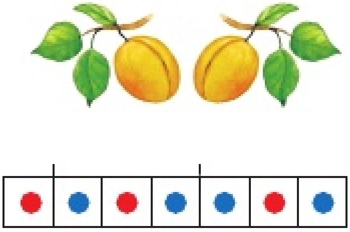

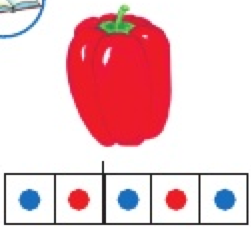

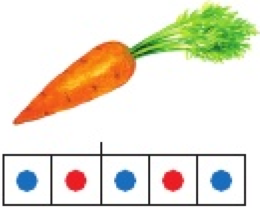

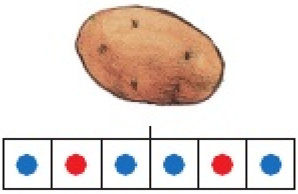

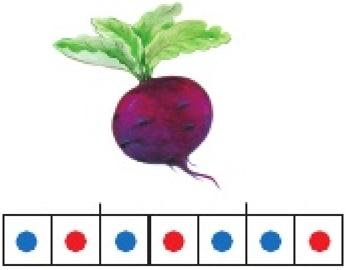

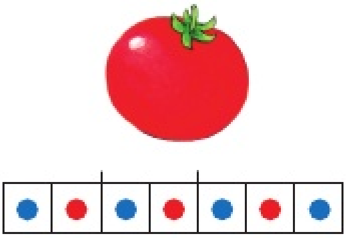

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

11

ДЫБЫС. БУЫН. СӨЗ

СӨМКЕНДЕ НЕЛЕР БАР?

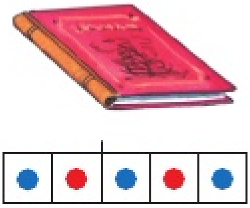

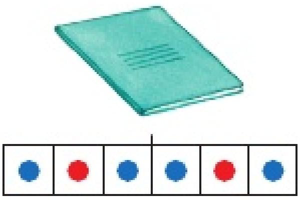

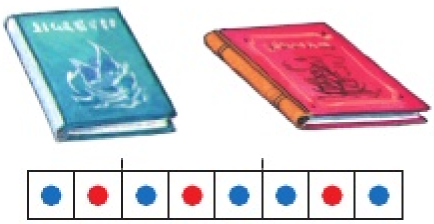

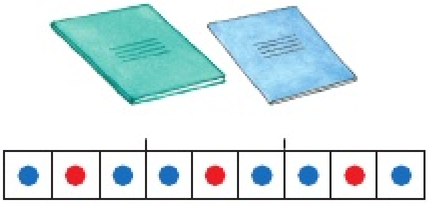

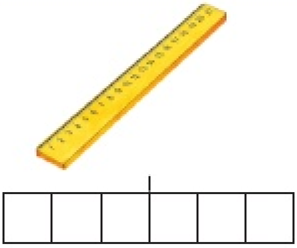

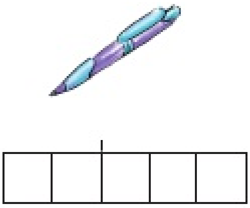

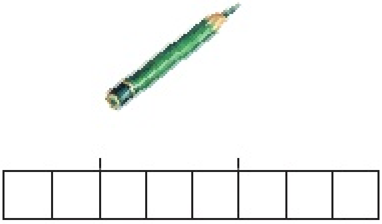

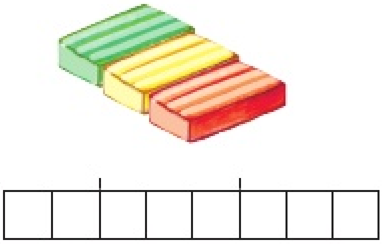

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

12

ДЫБЫС. БУЫН. СӨЗ

БІЛІМ – КІТАПТА

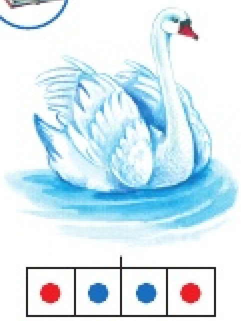

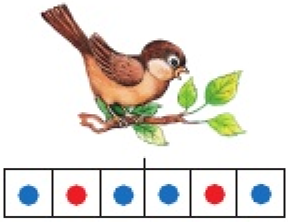

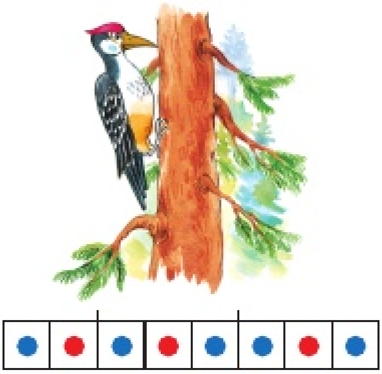

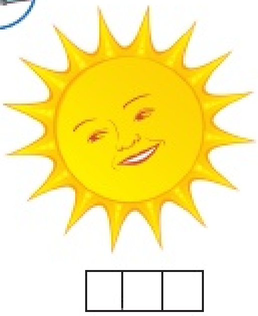

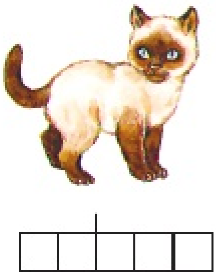

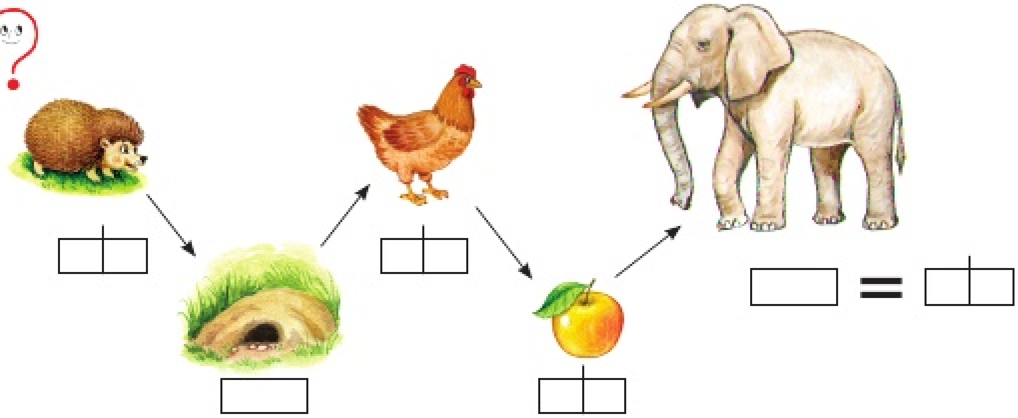

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

13

А а

А а

* • **А** әрпін асықтардан жасап көрсет.

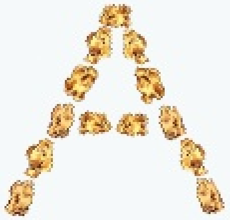

а ● а | а а а → | ● ● ●

а ● а

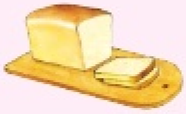

● а ●

А!
А!
А-а!

а ● а

а ?

□ ● ● □

□ ● ● ●

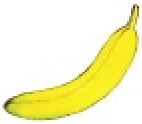

● □ ● □ ●

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

а ?

14

2–5894

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

15

Р р

Р р

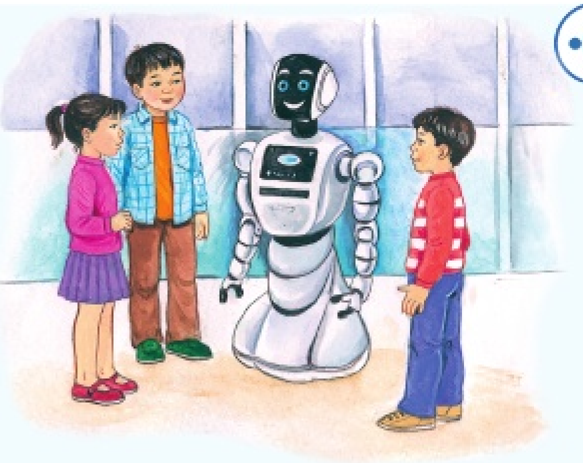

*
- **Р** әрпін түймелерден жасап көрсет.

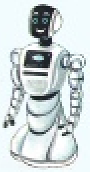

●	●	●	●	●

р р р

●	●	●

ар   ара   ра

●	●	р

р	●	●	●	●	●

●	●	р	●	●

р ?

●	●	●	●	●

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

16

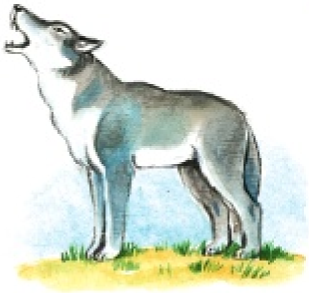

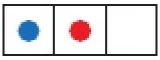

а

р

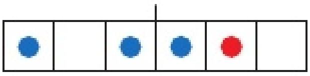

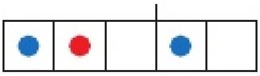

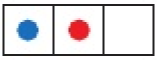

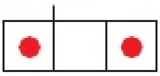

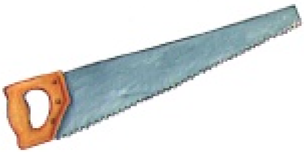

– Ара! Ара!

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

17

Л л

Л л

* • **Л** әрпін қарындаштардан жасап көрсет.

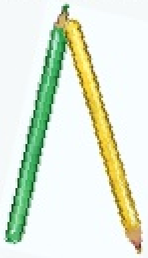

●	●	●

л л л →

●	●	●

ал **ала** **алар**

ара **арал** **арала**

Ала . Арал, ал.

Арал, ара ал. арала.

л	?

●	●	●	●	●

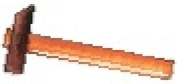

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ара

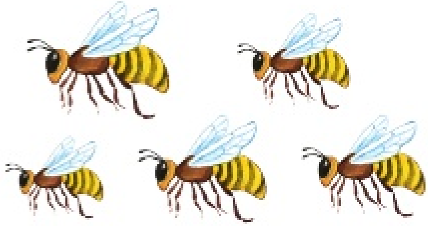

аралар

ала ала ____

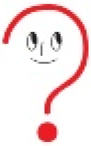

ала ____ ала.

Ара, ара, аралар.
Ара арал аралар.

арала → ар → ара → ... → ... → ...

Ара арал аралар.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

19

У у

У у

* • У әрпін санағыштардан жасап көрсет.

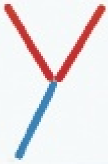

у у у

ау	аула	алау	алу
ауа	лаула	аулау	Алуа

Арал, ау ал. аула. Алуа, алау ал.

Лаула, алау, лаула.
Алаула, алау, алаула.
Арала аула, Лаура.

у ?

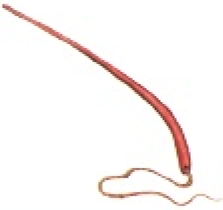

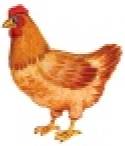

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

20

| ● | л | у |

| ● | а | у | ● | ● |

| ● | ● | ● | а | у |

| ● | у | р | ● | ● | ● | ● |

Ауа □. Алуа, аула □.

Арала аула, Лаура.	Лаула, алау, лаула.	Алаула, алау, алаула.

а р л у

□ра □уа а□а

а□ □л □у

□ру ал□ ала□

Арала аула, Лаура.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

21

Н н

Н н

*

• **Н** әрпін қарындаштардан жасап көрсет.

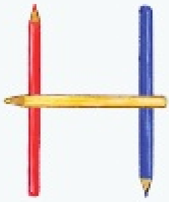

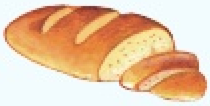

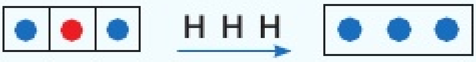

нан	**нар**	**ну**
ана	**анар**	**науа**

Алан, нан ал. Аруна, анар ал.

Н ?

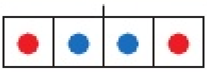

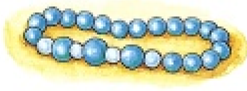

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

22

а → на, нар, нау, лан

на → уа, ну

анар   анарлар

Анау – алан.

Анау – науа.

Анау – ... .

Анау – ... .

	?	а	р	л	н	у

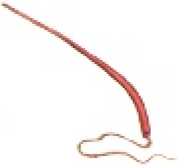

Алан, нан ал.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

23

НЕ ҮЙРЕНДІМ? НЕ БІЛДІМ?

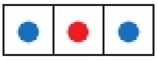

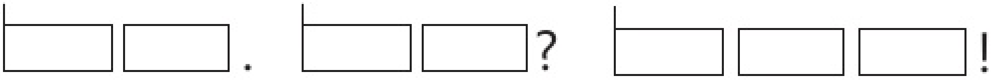

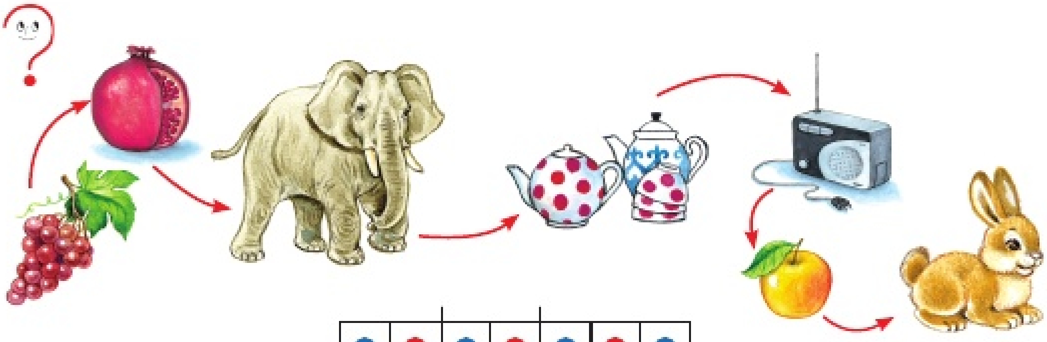

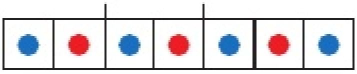

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

24

НЕ ҮЙРЕНДІМ? НЕ БІЛДІМ?

Аа Рр Лл Уу Нн

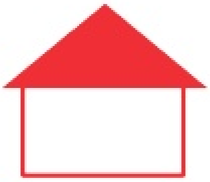

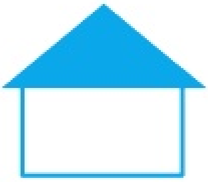

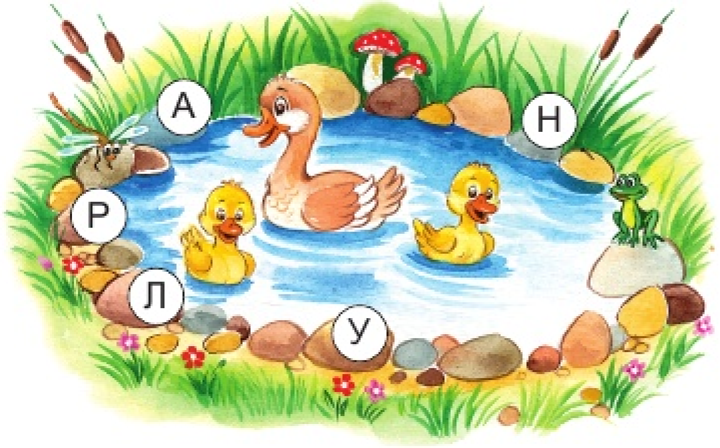

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

25

С с

С с

*

• **С** әрпін түймелерден жасап көрсет.

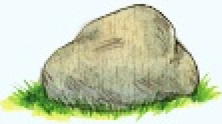

[● ● ●] с с с → [● ● ●]

ас **аса** **асау**

сан **сана** **санау**

Анау – асау 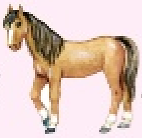. Анау – . Сара, сана.

[с | ?] [● ● ● ● ●]

Сөз тану

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

26

су	сау	сал	суар	лас
асу	асау	сала	суару	аласа

лас

● а ● а

аласа

● ● ● ●

▭ – ▭. нан, ас

анау, асу

▭, ▭. суар, Алан

▭, ▭ ▭. су, Сара, ал

Алан, 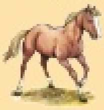 суар.	Анау – .	асау.

асу → ... → ...

Анау – асу. Нан – ас.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

27

О о

О о

*

• **О** әрпін моншақтардан жасап көрсет.

о о о

ол | **ор** | **он**
сол | **ору** | **сона**

Анау – сона. Орал, ора.

Он – сан. Орал, сана.

о ?

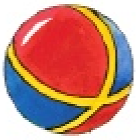

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ора	ол	сол	орал
ораy	олар	солу	Орал

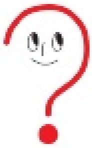

сол | о...

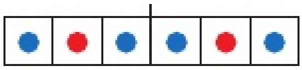

Ол – .

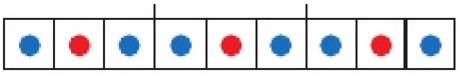

Олар – .

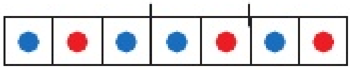

Орал, ал.

Орал, сана.	Он – сан.

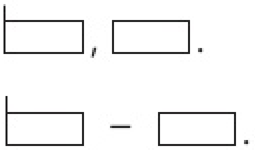

ора, Сара

Рауан, ол

Он – сан. Орал, сана.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

29

Т т

Тт

* • **Т** әрпін түймелерден жасап көрсет.

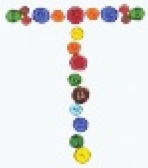

т т т

ат	ата	атта
от	ота	отар

– Тастан, атта!
– Атта, ата!

– Анау – отар.
Тастан, отар арала.

Т	?

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

30

ту	тар	от	тас	тос
тау	тор	Отан	тасу	тосу

...

тастар

тон

...

▭, ▭ ▭.

Тастан,

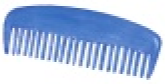

ал.

тарат.

Ол – Алатау.	Алатау – тау.	Анау – тау.

а ?   о ?

□т

□т

т□у

т□н

Тастан, отар арала.

3–5894

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

31

Қ қ

Қ қ

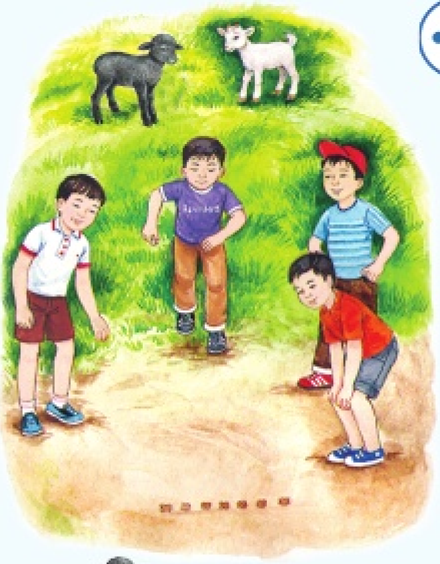

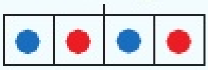

қ қ қ

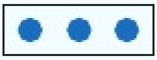

* • Қ әрпін асықтардан жасап көрсет.

ақ | **қар** | **қал** | **қалта**
лақ | **қара** | **қала** | **тақта**

ақ лақ — Лақ ақ.

қара тақта — Тақта ... .

Қаратау

Анау – Қаратау. Ол – қала. Қанат, қала арала.

Қ ?

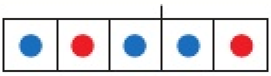

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

32

ақ
тақ

қар
арқар

қалақ
салақ

қала
аққала

қалта
тақта

алқа
талқан

қара
қарақат

қалқан
алақан

ақ | қант
тақта
. . .
. . .

сан, 7, тақ
қара, анау, тақта

Қалау, ал. | Анау – . | сары.

қ ?

Лақ ақ. Тақта қара.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

33

Ыы

Ыы

*

• **Ы** әрпін ермексаздан жасап көрсет.

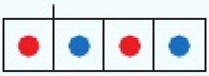

ы ы ы

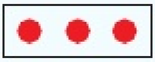

ыс	**асық**	**алты**	**тары**
ырыс	**қасық**	**алтын**	**сары**

– Ақыл, отын тасы.
– Асыл, алты асық ал.

– Ырысты, ☐ сал.

тауық → тау → ... → ... → ...

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

34

асық	отыр	тоты
торсық	отын	саты

ық	сусын
тауық	сатты

Ауыл	ыстық.	Асыл,	сатыны ал.
	алыстау.		уықты сал.

Сусын суық.	Анау – Ырысты.	Ол сусын сатты.

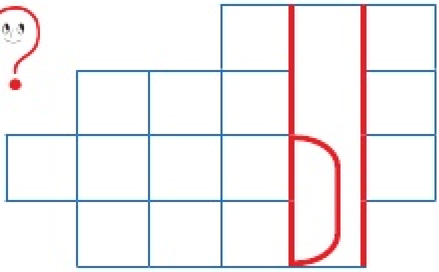

Ауыл алыста. Тауық ақ.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

35

З з

З з

* • **З** әрпін түймелерден жасап көрсет.

● ● ● з з з ● ● ●

аз | қаз | азық | қызыл
оз | қыз | қазық | қызық

Қызыл қазық,
Қызық азық.

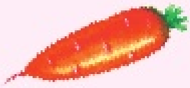

с ● ● ● з

з ?

● ● ● ● ●

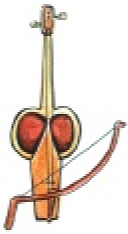

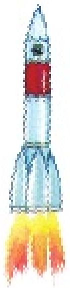

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

36

қазы	Азат	қазақ	қызыл
қозы	озат	қазан	Қазақстан

қызыл | қазан
қара | қызанақ
 | қозы

қаз, аз
қара, қазан
таза, ауа

Ықылас, қара, қозыны
қаз, Сара, асыра

Анау – қазы.	Ораз, қара!	Ол ыстық.

қазақ → қаз → ... → ...

Қазан таза. Қаз аз.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

37

Мм

Мм

* • **М** әрпін қарындаштардан жасап көрсет.

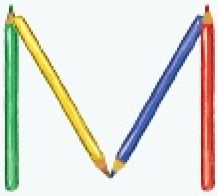

мал	**маса**	**қалам**
мол	**мата**	**Қаламқас**

Қаламқас, қара! Мынау – мақта. Мақта ақ. Ол ыстық ☐ ☐ .

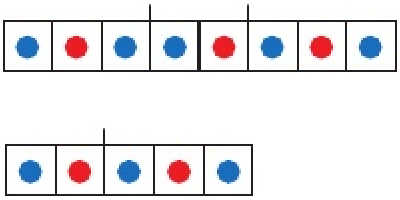

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

38

маса	сырмақ	орман	алма
марал	қармақ	арман	Алматы

[ ] – [ ].

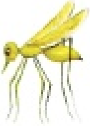

Мынау – маса.
Мынау – қармақ.
Мынау – марал.

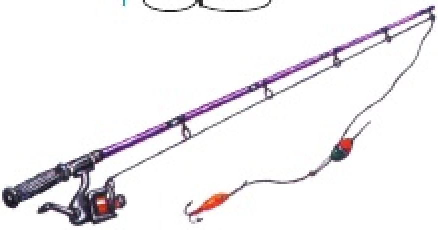

[ ], [ ] [ ].

Марал, мақал оқы.
Марал, сырмақты сыр.
Марал, матаны ора.

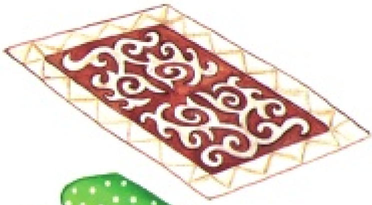

Омар, қармақ сал.	Сазан аула.	Мынау – қармақ.

Алма алма, анар ал. Анар алма, алма ал.

Марал, матаны ора.

39

Е е

* • **Е** әрпін санағыштардан жасап көрсет.

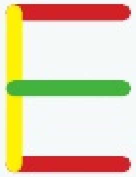

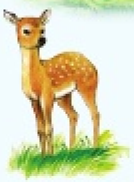

ар	ол	та	са	ла	ма	елу
ер	ел	те	се	ле	ме	езу

Мақал

Ер қанаты – ат.

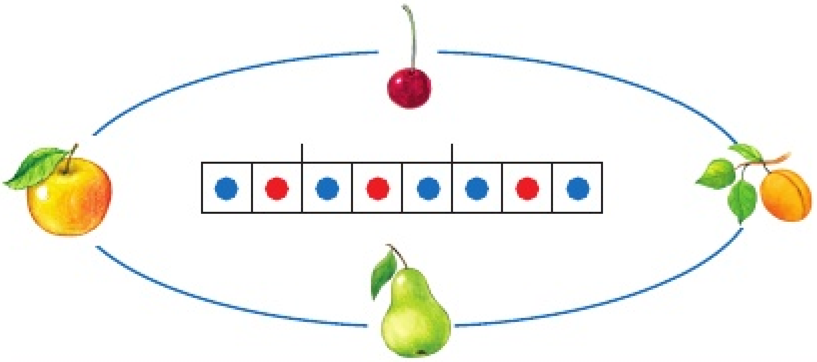

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

40

ер	**мен**	**сен**	**терме**
ерте	**емен**	**Есен**	**терезе**

Мынау не?

Мынау –

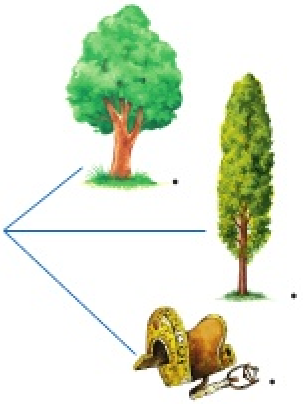

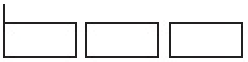

?

– Ерлан.
– Немере.
– Ерте-ерте, ертеде.

Есет атам
Ет асатар,
Ет асатса,
5 асатар.

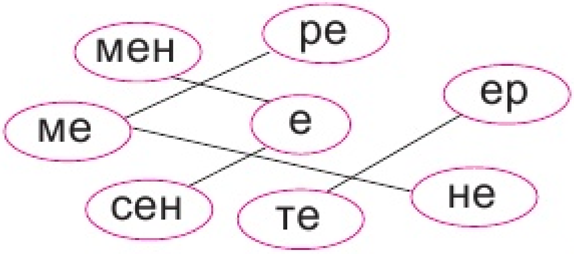

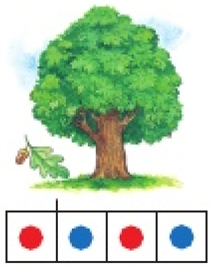

Ер қанаты – ат.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

41

Д д

Дд

* • **Д** әрпін қарындаштардан жасап көрсет.

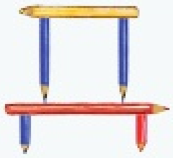

д д д →

дана	**дала**	**ауыл**
адам	**далада**	**ауылда**

Дана адам

Дара алтыда. Ол қалада. Ал атасы ауылда. Дара ауылда демалады. Атасы – дана адам.

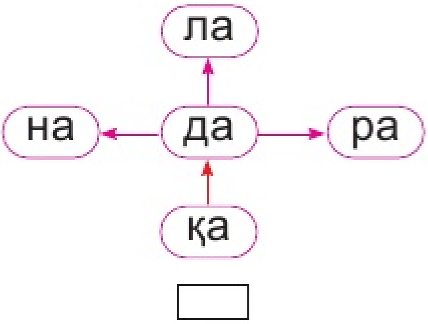

7	1	6	4	2	5	3
қ	о	ы	н	р	д	ы

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

дос	дауа	Дара	долана
достар	дода	Ардақ	дуадақ

ал
сал
оқы
отыр

ДЫ

тақ
сат
тос
асық

ТЫ

Мынау не?

Мынау – .

.

Мынау – .

Дулат, Дана, Ардақ далада.	Мынау – дала.	Олар – тату достар.

Атасы – дана адам.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

43

Шш

Шш

* • **Ш** әрпін санағыштардан жасап көрсет.

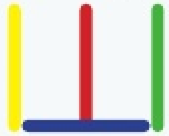

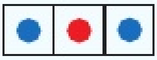

ш ш ш

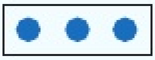

аш	**шар**	**шам**	**шырша**
шаш	**Шара**	**шашу**	**шырмауық**

Қуаныш

Шынар мен Шырын аулада. Шона шармен шықты.

– Шырын, сары шарды ал. Шынар, сен қызыл шарды ал.

Олар қатты қуанды.

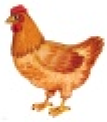

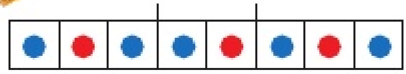

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

шу | шана | монша | оқушы
шулама | шанышқы | моншақ | орманшы

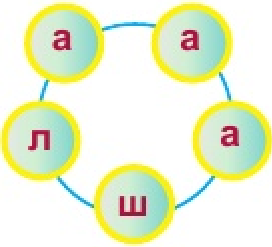

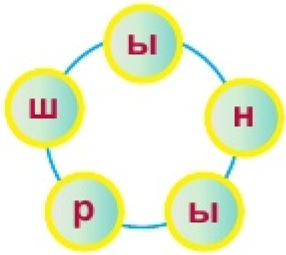

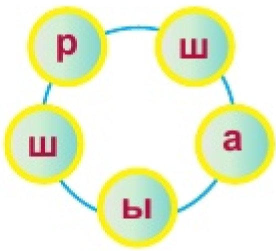

Не? **Неше?** **Нешеу?**

– Мынау не?
– Мынау – шыны.

– Неше шыны?
– Алты шыны.

– Шыны нешеу?
– Шыны алтау.

Шаршы нешеу?	Мынау – шаршы.	Шынар, шаршыны сана.

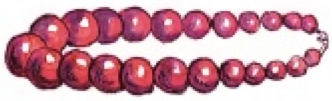

Анау – ☐☐. Анау – ☐☐. Анау – ☐☐.

Шора шортан аулады.

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ
*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

45

Ұ ұ

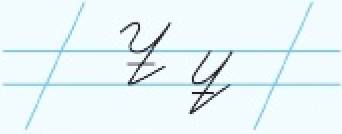

* • Ұ әрпін санағыштардан жасап көрсет.

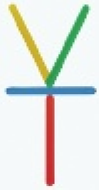

Ұ Ұ Ұ

ұл	ұлан	сұрақ	ұт
ұлу	ұран	құрақ	ұтқыр

Ұшақ

Арнұр мен Нұрлан Нұр-Сұлтанда тұрады. Олар – ақылды, дарынды оқушылар. Арнұр мен Нұрлан ұшақ құрастырды. Ұшақ достарына ұнады.

Ұ ?

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

46

ұн ұнтақ	ұр ұршық	ұрт құрт	ұзақ тұзақ
құс ұшқыш	құлын құлан	құлақ құрық	ұзын құндыз

ақ — ұнтақ, құрт

ұзын — құрық, құлақ

Не — ұшты? қонды?

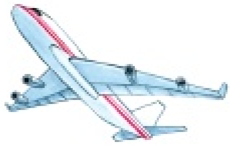

Ол – ұлан.	Мынау – Құрман.	Құрман – дарынды оқушы.

Ұ

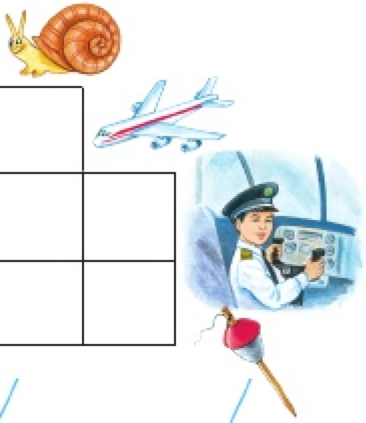

Ақнұр, ұн ел.

4–5894

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

47

НЕ ҮЙРЕНДІМ? НЕ БІЛДІМ?

?   ?

, !

?

.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

НЕ ҮЙРЕНДІМ? НЕ БІЛДІМ?

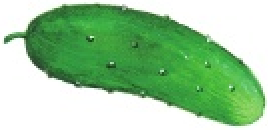

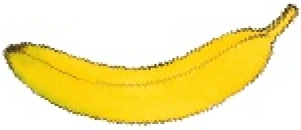

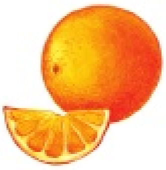

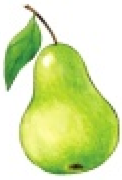

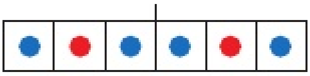

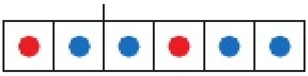

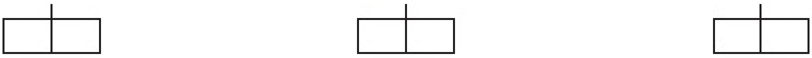

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

49

Б б

Б б

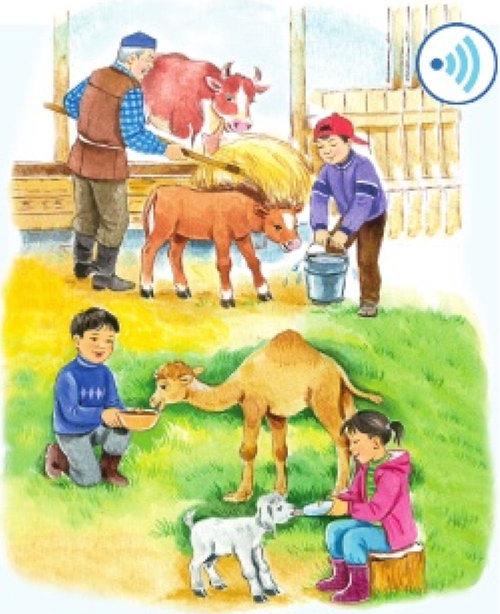

*

- **Б** әрпін ермексаздан жасап көрсет.

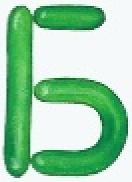

б б б

бал	**баба**	**бота**	**арба**
бала	**бата**	**болат**	**дорба**

- Жатта.

Бата берер атам бар,
Нар болатын ботам бар.

+ =

Сөз тану

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ
*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

50

ба < қа, лық

ар, дор > ба

шы < бын, бық

қар, қо > быз

қа, та > бақ

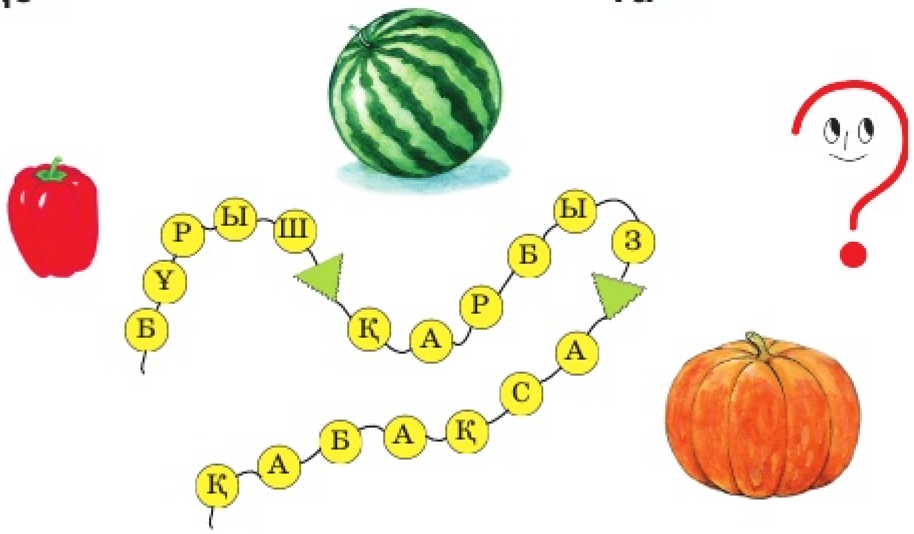

☐ ☐. ☐, ☐ ☐!

Шұбат | бесеу.
Бұзау | бер.

Болат, | батыл | оқы!
 | дұрыс | бол!

Онда бұрыш та, асқабақ та бар.	Бақшада қарбыз бар.

бақбақ → бақа → ... → ...

Батыл бол! Арба бесеу.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

51

Й й

Й й

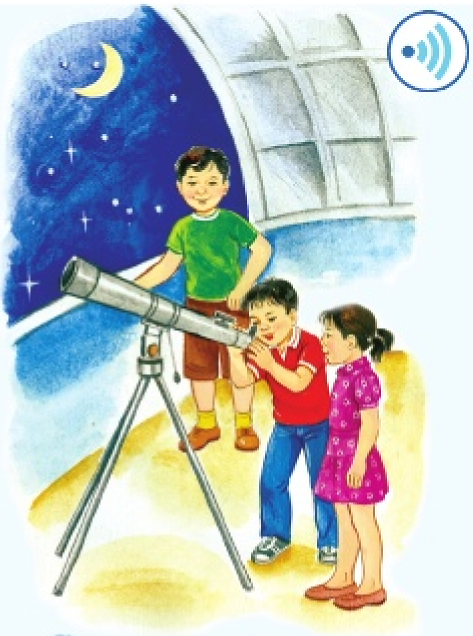

* • **Й** әрпін ермексаздан жасап көрсет.

й й й

ай	ой	айна	ойын	оймақ
тай	қой	Айнаш	ойыншы	қаймақ

Ай

Айдар, Айдос, Майра – достар. Олар Айды бақылады. Ай орақка ұқсайды. Балалар ұзақ қарады. Айды бақылау қызықты болды.

Б + + ’ =

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

52

май	бой	сай	алақай
шай	той	сайман	қалақай

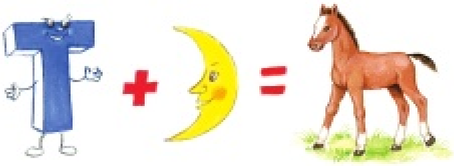

ша
ман Ай дос
қын

Қаймақ, айран – тамақ.

Қуыршақ, сылдырмақ – ... .

«Ұшты-ұшты» , «Санамақ» – ... .

Айнұр сурет салды.	Балалар аулада.	Ал Айбар мен Айдын дойбы ойнады.

Бұл ойын қалай аталады?

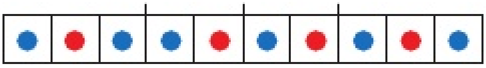

Ойын қызықты болды.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

53

К к

К к

* • **К** әрпін асықтардан жасап көрсет.

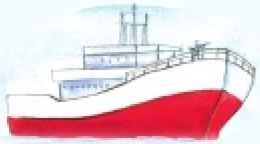

кеше	**кеме**	**керек**	**есек**
кешен	**кесе**	**кезек**	**ескек**

Кеме

Анау – кеме. Ол суда тұр. Кеме ☐ .

Айдын кемемен қыдыруды армандайды. Оны алыс аралдар қызықтырады.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

54

терек	керу	кесте	текемет
шелек	керуен	кеше	керемет

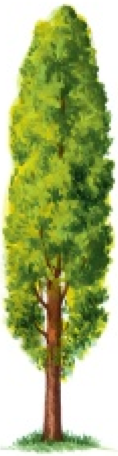

Не? — **Нелер?**

терек – теректер

керуен – керуендер

кесте – кестелер

☐ ☐ ☐.
☐ ☐ ☐?
☐ ☐ ☐!

Текемет, екеу, екен

Кесте, мынау, ме

Мереке, құтты, болсын

Ескек ұзын.	Мынау – ескек.	Олар екеу.

☐

шеле☐ — б — те☐емет

☐ота — к — қо☐ыз

Кесте ерекше екен.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

55

І і

І і

* • І әрпін ермексаздан жасап көрсет.

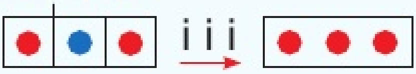

іл	ін	ілім	кілем
біл	іні	білім	ілмек

Санамақ

Ізет інісімен «Санамақ» ойынын ойнады. Ізет: «Бір – білім», – деді. Ал інісі: «Екі – елім», – деді. Балалар санамақты ұйқасқа құрды. Санамақ мазмұнды шықты.

Бойы бір қарыс,
Сақалы екі қарыс.

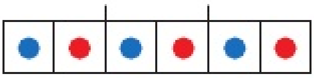

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

і – рі, ні **еш, ес – кі** **ер, тір – лік**

е – лік, тік **бі, ті – лек** **сурет, етік – ші**

Салыстыр.

ы – і

ыс – іс ыстық – ыстік
тыс – тіс сыз – сіз

Қандай?

ескі зат ... тышқан
... ешкі ... етік

Кім? *Не істеді?*

– Бұл кім?
– ☐ – ☐.

– Ол не істеді?
– ☐ ☐.

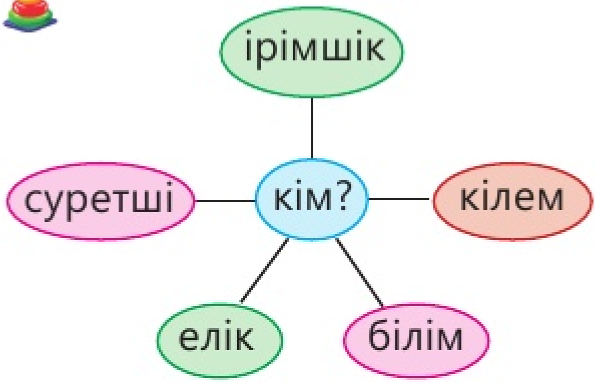

Ізет ірімшік алды.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

57

Ңң

Ңң

ң ң ң

* • Ң әрпін жіптен жасап көрсет.

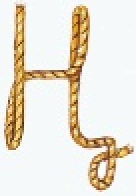

аң	шаң	шың	оң
таң	маң	мың	оңаша

Таңдану

Таңат атасымен серуендеді. Серуендеуді аңдар тұратын торлардан бастады. Оның алдында терісі теңбіл аң тұрды. Мойны неткен ұзын еді! Бұл керік болатын. Таңат керікке біраз уақыт таңдана қарады.

ең шы
қа йың
аң бек

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

58

тоң	тың	қоңыз	қайың	қаңбақ
қоң	дің	доңыз	Таңат	шаңырақ

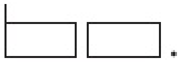

атты	сұңқар	қонды
саңқылдайды	таң	қоңыз

Аңдар мекені

Арыстан, керік, қасқыр – аңдар. Олардың мекені – орман, тау, дала. Аңдарды қалада қайда ұстайды? Таңат аңдарды қорада ұстайды дейді. Сен қалай ойлайсың?

Мойны неткен ұзын еді!	Оның алдында терісі теңбіл аң тұрды.	Бұл керік болатын.

қоңырау → қоңыр → ... → ... → ...

Дың-дың, қоңыраумын.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

59 Салыстыр. **н – ң**

тон – тоң   шын – шың   мен – мең
қон – қоң   сен – сең   кен – кең

іні
менің інім
сенің інің
оның інісі

қоңырау
қоңырауым
қоңырауың
қоңырауы

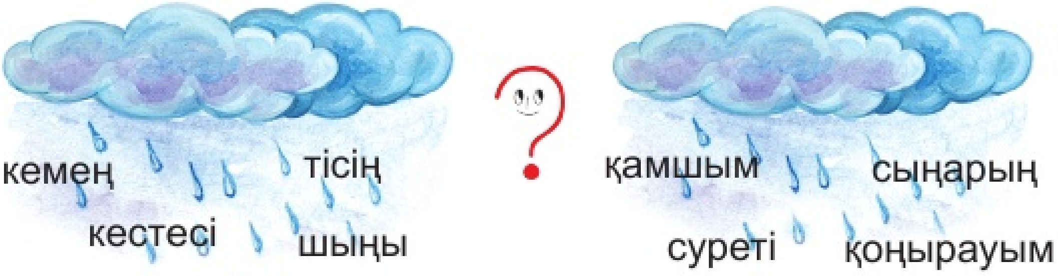

Ол бос уақытында сурет салады.	Оны достары мақтан тұтады.	Аңсар – озат оқушы.

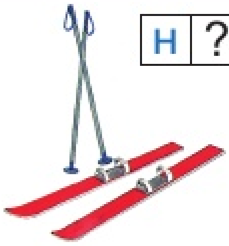

н ?

● ● ● ● ●

ң ?

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

60

Ғ ғ

ғ ғ ғ

*

• Ғ әрпін түймелерден жасап көрсет.

аға	қарға	тоғай	ғарыш
таға	сырға	торғай	ғарышкер

Ғарышкерлер

Тоқтар, Талғат, Айдын ағалар – ғарышкерлер. Олар ғарышты зерттеді.

Ғалымбек ғарыш, ғарышкерлер туралы біледі. Ол ғарышкер болуды армандайды.

Ұшты-ұшты, қарға ұшты,
Ұшты-ұшты, таға ұшты.
Ұшты-ұшты, ▭ ұшты,
Ұшты-ұшты, тоғай ұшты.

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

61

қоға тоған	баға балға	ғалам ғалым
шағала тағала	ағаш қарлығаш	сағат қолғанат

Ойлан, не байқадың?

тарақ → **ы** → тарағы
тауық → **ы** → тауы...
моншақ → **ы** → монша...

?	▭ ▭ ▭ .

шаңғы	Талғат	алды
Ағам	тартты	шалғы

Қарлығаш – адамға дос.	Ол туралы аңыздар бар.	Қарлығаш – құс.

● ● | ● ● ●

со, са, то, тор → ғым, ғыз, ғай

Ғарышкер ғарышқа ұшты.

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Жж

Жж

* • **Ж** әрпін ермексаздан жасап көрсет.

ж ж ж

жел	**жал**	**жеміс**	**жарыс**	**жалау**
жер	**жол**	**жеңіс**	**жарық**	**жамау**

Кім озады?

Жарыс, жарыс! Оқушылар арасында шаңғы жарысы басталды. Біздің сыныбымыздан Ораз бен Ажар қатысты. Жарыста Ораз озар ма екен? Ажар озар ма екен?

жаңа – ескі
жарық – қараңғы
жуан – ...

Сөз тану

5–5894

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

63

жу	**жуан**	**жең**	**жаңа**
жуа	**жусан**	**жеңіл**	**жаңалық**

☐ ☐ құра.

жақсы адам   жуас ...
жаман ...   жаңа ...

Атжарыс

Жайлауда атжарыс болды. Жанат – шабандоз. Жарастың аты жорға.

– Бас қамшыны, бас!

– Алда келе жатқан кім?

Кім бірінші келетінін болжа.

– Бас қамшыны, бас!	Атжарыс болды.	– Алда келе жатқан кім?

Жолға шығатын адамды кім дейді?

● ● ● ● ● ● ●

Жаңбыр жауды.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

64

Әә

*
• **ә** әрпін жіптен жасап көрсет.

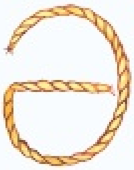

ән	**әже**	**кәрі**	**сәуір**
дән	**әке**	**дәрі**	**дәуір**

Әнұран

Әнұран – рәміз. Ол жарыстарда шырқалады. Мақтаныш сезіммен орындалады.

Әнұранды оқушылар жатқа білуі керек.

☐☐ құра.

?

әдемі қыз	тәтті ...
дәмді ...	кәрі ...

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

65

ән	әлем	дәмді	тәулік
әнші	әсем	сәнді	жәшік

Не қалай дыбыстайды?

шақырады. шәуілдейді.

Шебер әжей

Әселдің әжесі текемет басады. Әжей – сырмақ жасаудың да шебері. Сондықтан ол кісіні «шебер әжей» дейді.

Әжей текемет басады, сырмақ сырады.	Әселдің әжесі бар.	Оны «шебер әжей» дейді.

Сызба арқылы сұрақтардың жауабын айт.

– Бұл не? – ▭ – ▭.
– Жәшік нешеу? – ▭ ▭.
– Жәшікте не бар? – ▭ ▭ ▭.
– Алма қандай? – ▭ ▭.

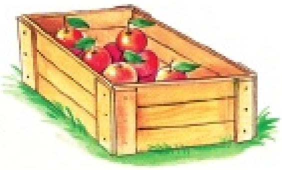

Әжемнің шәлісі бар.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

П п

П п

п п п

* • **П** әрпін санағыштардан жасап көрсет.

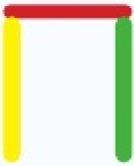

доп	**сап**	**апа**	**аспан**
топ	**қап**	**арпа**	**ақпан**

Доп ойнау

Мектепте спорт алаңы бар. Сабақтан соң доп ойнадық. Оспан шабуылшы, Талап қақпашы болды.

Мен допты қақпаға дәлдеп соқтым.

ас дәп ар ақ

па пан тер

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

67

тап	**әріп**	**шопан**	**пана**
кітап	**Әліппе**	**шапан**	**баспана**

Толықтыр.

менің Әліппем сенің ... оның ...

Кітап

Кітап – адамның ақылшы досы. Кітапты ақындар, жазушылар жазады. Суретшілер суретін салады.

Кітапты ұқыпты, таза ұстау керек.

Кітапты ақындар, жазушылар жазады.	Кітап – адамның досы.	Кітапты таза ұстау керек.	Суретшілер суретін салады.

доп, топ, қап → ы → добы, тобы, ...

жап, шап, сеп → у → жабу, шабу, ...

Партаңды таза ұста.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Ү ү

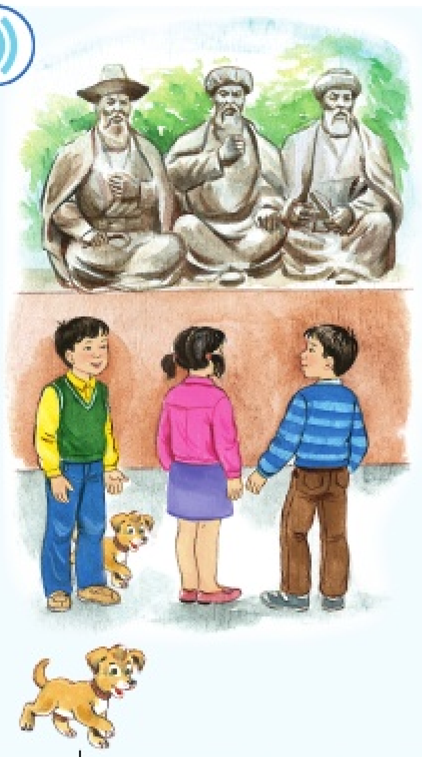

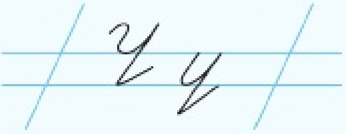

* • Ү әрпін түймелерден жасап көрсет.

Ү Ү Ү

үш	түн	күз	үкі
күш	күн	жүз	үкімет

Атақты үш кісі болған. Оның бірі – әділ адам. Екіншісі тапқыр, шешен еді. Ал үшіншісі даналықпен ел басқарған. Бұлар кімдер деп ойлайсың?

Бір кітаптың парағы,
Күнде азайып барады.

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

69

түлкі	**шүмек**	**күрек**	**дүрбі**
күлкі	**түбек**	**жүрек**	**Үміт**

Салыстыр.

ұ – ү

құн – күн
тұз – түз
сұр – сүр

құндыз – күндіз
тұр – түр
тұс – түс

Қандай?

Ол таулы жерде, орманда тіршілік етеді.	Түлкі – аң.	Түлкінің терісі бағалы.

үреді.

күркілдейді.

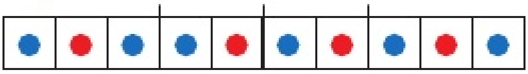

Үміт сүт ішті.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

НЕ ҮЙРЕНДІМ? НЕ БІЛДІМ?

1. Әр қатардағы артық әріпті тап.

б, і, й, к, ң, ғ, ж, п

і, ә, й, ү

2. Сызбаға сәйкес мақалды құра.

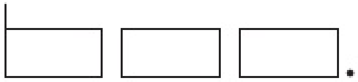

Білімді, жығар, мыңды.

3. Сурет мазмұны бойынша сұрақ қой және жауап бер.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

71 НЕ ҮЙРЕНДІМ? НЕ БІЛДІМ?

1. Кім дұрыс, тез оқыса, жеңімпаз атанады.

2. Сәйкестендір.

Менің
Сенің
Оның

үйі
балапаның
дәптерің
шаңғым
үстелім
жібі

3. Ойлан, тап.

Күн қандай?

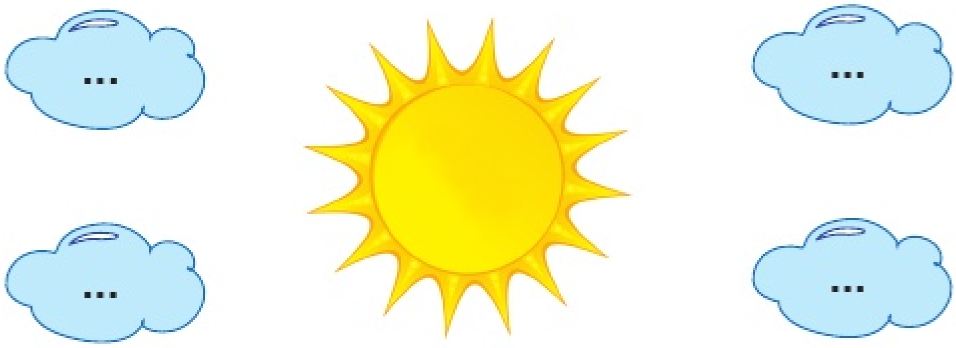

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

НЕ ҮЙРЕНДІМ? НЕ БІЛДІМ?

1. Қайсысы ұйқас? Сәйкестендір. Айтылуы мен жазылуын салыстыр.

2. Толықтырып айт.

Ол – ☐.

Олар – ☐.

3. Ұйқасын тап.

Үні ғажап, дүлдүл,
Бақта сайрар ... .

Құйрығы он қарыс,
Бұл – айбатты ... .

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

73

Өө

Өө

* Ө әрпін жіптен жасап көрсет.

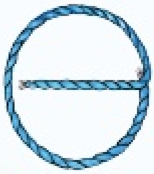

өө ө

өнер	өлең	бөрік	өрнек
өнерлі	өзен	көрік	өрмек

Өнерлі балалар

Қанат қамшы өрді. Таңат өлеңді мәнерлеп оқыды. Өмірбек күй шертті. Әсем қағазға өрнек салды. Олар – өнерлі балалар.

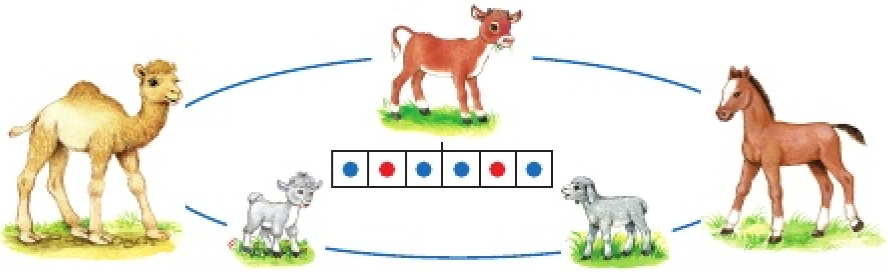

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

74

ө — ріс, рік, мір

кө — лік, мір, кек

көр — ме, пе, ші

Салыстырып оқы.

о – ө

ор – өр
оң – өң
он – өн

бол – бөл
жон – жөн
сол – сөл

тол – төл
тос – төс
шол – шөл

Салыстырып айт.

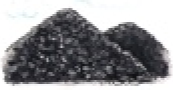 қара, ал ақ. тәтті, ал қышқыл.

Орны ауыстырылған сөйлемдерден мәтін құра.

– Өркеш саған не үшін керек?	– Өркеш қой.	– Арқаңдағы не?	– Балалар мінсе, құлап қалмас үшін.

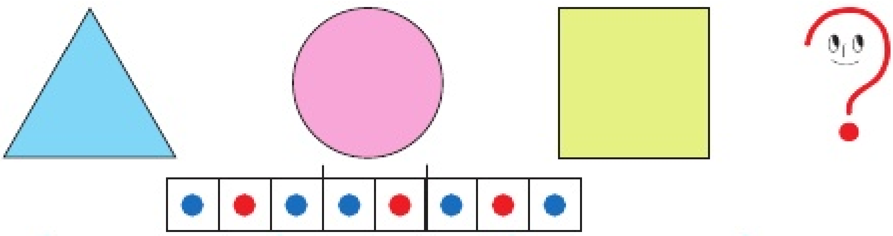

Кім келді, көрші.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

75

Г г

Гг

* **Г** әрпін санағыштардан жасап көрсет.

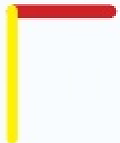

г г г

егін | **гүл** | **неге**
егінші | **Гүлнұр** | **өнеге**

Гүлдер

Сынып бөлмесінде гүлдер көп. Оқушылар бөлме гүлдерін кезектесіп күтеді. Бірі суғарады, екіншісі шаңын сүртеді. Үшіншісі топырағын қопсытады.

Гүлдер жайқалып өсіп тұр.

Сандардың ретіне сәйкес әріптерді жаз. Қандай ән атауы шықты?

1	3	7	2	4	5	6
а	г	к	й	ө	л	е

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

76

егіз	**мерген**	**ертегі**	**жүген**
сегіз	**дәрігер**	**әңгіме**	**жүгері**

к – г

бесік – бесігі
шелек – ...
елек – ...

бүк – бүгу
тік – ...

көлік – көлігі
бөрік – ...
көрік – ...

сөк – сөгу
төк – ...

Сұрақтардың жауабын анықтамалық кітаптан ізде.

Неге?

Маса неге шағады?
Жұлдыз неге ағады?
Бұлт неге ауады?
Жаңбыр неге жауады?

Қадыр Мырза Әли

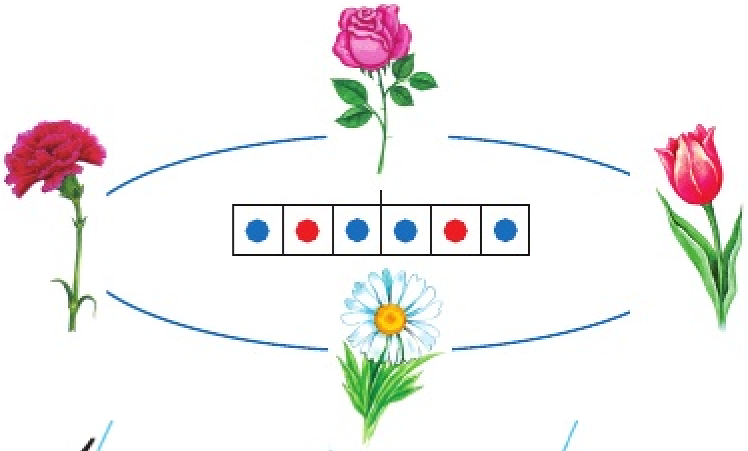

Айгүл ертегі айтты.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

77

Ии

И и

* **И** әрпін түймелерден жасап көрсет.

и и и

ти	ие	иек	ки	ит
тиін	шие	тиек	киік	кит

Ең жақсы мекен – әркімнің өз мекені. Ит үйшікте, тиін ағаш діңінде тұрады. Тышқан інді, кит теңізді мекен етеді. Ал төрт түлік қайда тұрады?

и ?

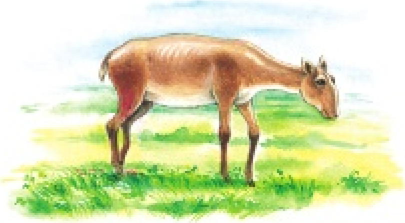

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

78

би	жи	иық	ирек
ши	жиын	қиық	ширек

Сызбаға сәйкес үш сөйлем құра.

уықты	тоқиды
шиді	басады
киізді	шаншиды

Орны ауыстырылған сөйлемдерден мәтін құра.

Ол шыбын, масамен қоректенеді.	Инелік – пайдалы жәндік.	Мен оның суретін салдым.

Мәнерлеп оқы. Жаттап ал.

Ұзын құйрық инелік,
Инелікке тимелік.
Тікұшақты жасадық,
Инеліктен үйреніп.

Абдрахман Асылбек

инелік → ине → ... → ...

Итмұрын – шипалы жидек.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

79

Я я

Я я

* **Я** әрпін түймелерден жасап көрсет.

й + а → я

я

йа

аяз | аяқ | қоян | қияр
таяз | таяқ | шаян | пияз

Өлеңді мәнерлеп оқы.

Сұр қоян

Ұзын құлақ сұр қоян
Естіп қалып сыбдырды,
Ойлы-қырлы жерлермен
Ытқып-ытқып жүгірді.

Қарап еді артына
Қиығын сап көзінің,
Келе жатқан томпаңдап
Көжегі екен өзінің.

Тоқаш Бердияров

т е з

я

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Юю

80

Юю

й + у → ю

* **Ю** әрпін түймелерден жасап көрсет.

ю
● ● ● йу → ● ●

қию	**құю**	**кұю**	**азаю**
қою	**тою**	**түю**	**көбею**

Ою

Әлия бояумен ою салды. Самат ою ойды. Ал Арнұр ермексаздан ою жасады. Оюлар әдемі болып шықты.

Ою – ұлттық нақыш.

Жаңылтпаш

Ою ою ойым бар-ды,
Ойналмастан ойын қалды.

Қанша әріп, қанша дыбыс бар?

ю
□□□ аю

ю
□□□ ою

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

X x

X x

* **Х** әрпін қарындаштар-дан жасап көрсет.

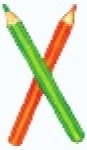

хан	**халық**	**хоккей**	**емхана**
хор	**хабар**	**шахмат**	**кітапхана**

Өлеңді түсініп, мәнерлеп оқы.

Ауылдағы атама

Сәлем, ата, құрметті,
Сау-саламат, тыңсыз ба?
Өзім жаздым бұл бетті,
Іштей сезіп тұрсыз ба?

Тырнақалды хатымды
Сізге жолдап отырмын.
Алып сіздің ақылды,
Үнемі үздік оқырмын.

Оразақын Асқар

Сандардың ретіне сәйкес әріптерді жаз. Қандай сөз шықты?

7	1	4	6	3	2	5	8	9
а	х	а	л	б	а	р	м	а

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

82

h

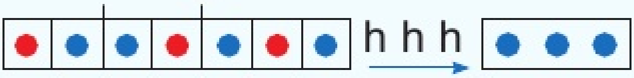

* **h** әрпін жіптен жасап көрсет.

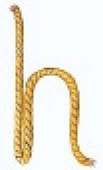

қаһар	**гауһар**	**жаһан**
қаһарлы	**жиһаз**	**жиһанкез**
қаһарман	**шаһар**	**мәшһүр**

Түсініп оқы.

Гауһар Әдияға хабарлама жазды. «Елімізде «Халық Қаһарманы» деген атақ бар. Осы атақтың иегерлерін білесің бе?»

Сенің жауабың қандай болмақ? Дұрыс жауап беру үшін не істейсің?

- Сөздіктен іздеймін.
- Анықтамалық кітаптан қараймын.

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

83

Щ щ

Щщ щщ

* **Щ** әрпін ермексаздан жасап көрсет.

щ щ щ

ащы | **тұщы** | **плащ**

Жұмбақты оқы. Шешуін тап.

Тісті жусаң, тазартар,
Киімнің шаңын азайтар.
Бәтеңкеңді жаңартар,
Бұл не?

Орны ауыстырылған сөйлемдерден мәтін құра.

Біреуінің суы ащы.	Екіншісінің суы тұщы.	Біздің жақта екі көл бар.	Оны «тұщы көл» деп атайды.	Сондықтан оны «ащы көл» деп атайды.

тәтті

?

Сөз тану

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ
*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

84

В в

В в

* **В** әрпін түймелерден жасап көрсет.

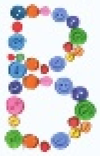

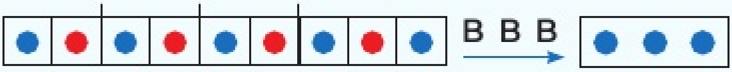

вагон	**трамвай**	**автобус**
вокзал	**велосипед**	**аквариум**

Түсініп оқы.

Велосипед

Велосипед – көлік түрі. Ол біздің жүрісімізді жылдамдатады.

Қорап сүйреткен велосипедтер де бар. Мәшиненің жүксалғышына сыйып кететіндері де болады. Жиналмалы түрлері жылдам құрастырылады.

«Негеш» кітабынан

Артығын тап.

вагон вокзал бақбақ

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

85

Ээ

Ээ

* **Э** әрпін түймелерден жасап көрсет.

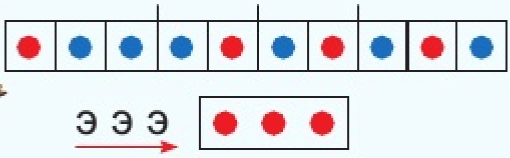

экран | **электр** | **элеватор**

экипаж | **эскимос** | **экскаватор**

Мына кітап «Негеш» деп аталады. Бұл кітаптан керекті ақпарат алуға болады. Одан эскалатор, электробус туралы оқи аласың.

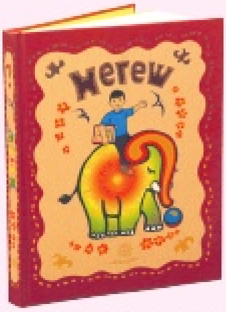

«Менің алғашқы сөздігім» кітапшасынан эскимостар туралы ақпарат тап.

Қайсысы электр бұйымы?

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

86

Ёё

Ёё

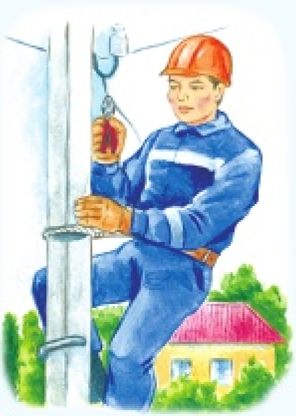

й + о → ё

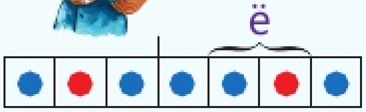

йо →

* Ё әрпін ермексаздан жасап көрсет.

Ё

актёр | монтёр | дирижёр

Монтёр

Менің ағам – монтёр. Монтёр болу оңай емес. Ол күні-түні тынымсыз жұмыс істейді. Электр жарығы сөнсе, оны жөндейді.

Айнала жап-жарық болып тұрған қандай керемет!

Таяқша бар қолында,
Кімді айттым ойымда?

Ескен Елубай

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

87

Цц

Цц Цц

* **Ц** әрпін жіптен жасап көрсет.

ц ц ц

цех | цирк | цемент | мотоцикл

Циркте

Мен циркке жиі барамын. Өйткені онда бәрі қызық. Хайуанаттар өнер көрсетеді. Аю велосипед тебеді. Піл доппен ойнайды. Сайқымазақтар көрермендерді күлдіреді.

,, **10 Ц** ' ,, ' ?

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Ф ф

Ф ф

* **Ф** әрпін моншақтардан жасап көрсет.

ф ф ф

кофе | **ферма** | **футбол**
кафе | **фирма** | **телефон**

Он таңбалы – цифрлы,
Әрекеті сиқырлы.
Керек санды бассаң сен,
Сөйлесесің достармен.

Абдрахман Асылбек

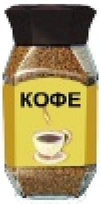

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

89

Чч

Ч ч

* **Ч** әрпін санағыштардан жасап көрсет.

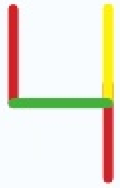

ч ч ч

чек | чемпион | чемпионат

Олимпиада чемпионы

Сиднейде олимпиада өтті. Оған спортшылар қатысты. Олимпиадада боксшы Бекзат Саттарханов жеңіске жетті. Қазақстандық боксшы олимпиада чемпионы атанды.

ч ’’’

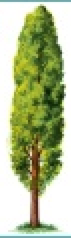

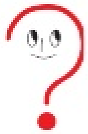

ш

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Ь, Ъ

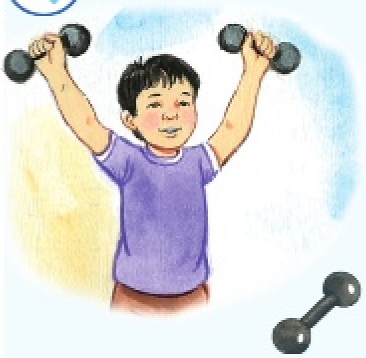

ь, ъ

● ● ● ● ● ● ь

* **ь, ъ** таңбаларын ермексаздан жасап көрсет.

ь ъ

гантель | **альпинист**
рельс | **коньки**

Түсініп оқы.

Әріп емес, белгі бұл,
Ашып-жұмбай көзді құр,
Қай сөздерде
Бұл белгі
Қойылатын кезді біл!
Міне, былай
Бұл «әріп»
Сөз болады құралып: **разъезд, съезд.**

Өтепберген Ақыпбекұлы

Қай суреттерде **ь** бар?

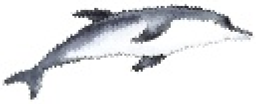

Сөз тану

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

91–92

ӘЛІПБИ

Әр әріпті танып ал,
Сөйлеп кетсе, жаны бар.
„Әліппенің“ тұтқасы –
Әліпбиді біліп ал.

Абдрахман Асылбек

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Ой салады балаға
Әріптердің қатары.
Кезегімен аланда
Сапты түзеп барады.

Ермек Өтетілеуұлы

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ОЙЛАН, ТАП!

А – ең мейірімді адам
Ә – Әкеңнің анасы кім?
Б – басы жалпақ, көзі тостақ
В – пойыздың бөлмелері
Г – сыйлыққа беретін әдемі өсімдік
Ғ – Ғарышқа кім ұшады?
Д – тепсең-ақ секіріп, ұстатпай қашады
Е – қысқы аяқкиім
Ё – оркестрді басқарушыда кездесетін әріп
Ж – Түнгі аспанда жарқырайтын не?
З – жолақ-жолақ жануар
И – тігуге арналған құрал
Й – сүттен жасалатын қою, дәмді тағам
К – мойны ұзын жануар
Қ – балық аулайтын құрал
Л – ешкінің төлі
М – тышқан аулайтын үй жануары
Н – ең қажетті ас
Ң – қыстың екінші айында кездесетін әріп
О – тоғыздан кейінгі сан
Ө – тор тоқитын жәндік
П – тұмсығы ұзын, ең ірі жануар
Р – пойыз, трамвай жүретін жол
С – уақытты көрсететін құрал

эскалатор
гүл
дирижёр
керік
ою
етік
қармақ
нан
қаңтар
альпинист
өрмекші
ана
рельс
сағат
ұя
мысық
ірі
зебра
йогурт
доп
тоқылдақ
ыдыс
әже
лақ
чемпион

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Т – «орман дәрігері» атанған құс
У – киіз үй жабдығы
Ұ – құстардың мекені
Ү – жемін түнде аулайтын құс
Ф – допты аяқпен теуіп ойнайтын ойын
Х – мұзайдында шайбамен ойналатын ойын
һ – ертегі кейіпкері атауында кездесетін әріп
Ц – сайқымазақтар өнер көрсететін алаң
Ч – жеңіске жеткен спортшы
Ш – қысқы ойын құралы
Щ – тіс, киім тазалайтын құрал
ъ – шағын елді мекен атауында кездесетін таңба
Ы – Тәрелке, кесені бір сөзбен не дейміз?
І – «ұсақ» сөзіне мағынасы қарама-қарсы сөз
ь – тауға өрмелейтін спортшы атауында кездесетін таңба
Э – жылжымалы баспалдақ
Ю – ұлттық нақыш атауында кездесетін әріп
Я – қорқақ аң атауында кездесетін әріп

бақа
жұлдыз
он
уық
айдаһар
піл
шана
разъезд
ғарышкер
ине
қоян
хоккей
вагон
үкі
щётка
цирк
футбол

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ЖҰМБАҚТАР

Бұрап қойған сағаттай,
Айқайлайды таң атпай.

Тастан тасқа секіреді,
Селтиіп қос құлағы.
Сөйте-сөйте жетіледі,
Көк майсада тұрағы.

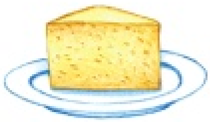

Ақшыл, қызғылт, сары,
Дастарқанның сәні.
Шаймен жесең оны,
Тіл үйірер дәмі.

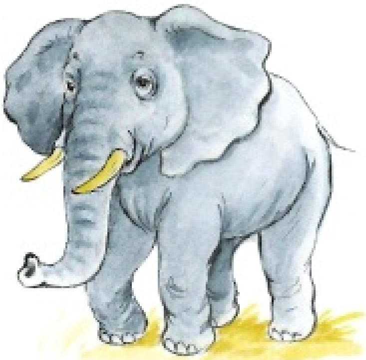

Қорықпайды күшті аңнан,
Қорқады тек тышқаннан.

Сулы жерді мекендеп,
Құрлықта да секеңдеп,
Шыбын-шіркей аңдиды,
Жемге қашан жетем деп.

Адамға серік,
Күзетке берік.

Жұмбақтарды шеш. Алғашқы әріптерінен сөз құра.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

АЛАҚАЙ, МЕН ЕНДІ ӨЗІМ ОҚИМЫН!

93–94

Енді сен барлық әріптерді білесің. Өзің оқи аласың. Мектепте қолыңа қалам ұстатып, жазуды үйреткен кім? Әрине, ол – мұғалім. Сен ақылшы ұстазыңды «мұғалім» дейсің. Оған «сіз» деп сыпайы сөйлеп, әдептілік көрсетесің.

Сәлемдескенде «Қайырлы таң!», «Қайырлы күн!», «Қайырлы кеш!» деуді ұмытпа.

Жарқын жүзді ұстазым

Келгенімде алдыңа
Қызыл-жасыл гүл алып,
Жақын тарттың жаныңа,
Шәкіртім деп қуанып.

Сипадың да басымнан,
Әліппені ұсындың.
Бақытымның осыдан
Басталғанын түсіндім.

Шона Смаханұлы

Әліппе – алғашқы кітабым

Қош бол, құтты Әліппем!
Көп нәрсені үйреттің.
Таныстырып әріппен,
Тақылдатып сөйлеттің.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Ашыла берді алдымнан
Кең дүние есігі.
Соғылған сомдап алтыннан
Әліппе – білім бесігі.

Қош бол, құтты Әліппем!
Тіл тұсауын кестің сен.
Аяулы анам болып сен,
Айыбымды кештің сен.

Өтебай Тұрманжанов

Әліппе

Жеміске құты тола ма,
Бір-бірлеп теріп алмасаң?
Әп-сәтте шыға қоя ма,
Еккен дәнің, ойласаң?

Білім де сондай, қарағым,
Біртіндеп сіңер бойыңа.
Ұғып ал: білім боларын
Шамшырағың жолында.

Көлге айналған бұлақтың,
Қайнар көзін көріп пе ең?
Том-том қалың кітаптың
Басы болар Әліппең...

Мұзафар Әлімбай

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Білім керек бәріне

Корабльді басқарып,
Көк жүзіне самғасам.
Тауды бұзып, тас жарып,
Мұхиттарды жалғасам.

Таңдандырар бар елді,
Ғажап үйлер сала алсам.
Жасартатын әжемді
Дәрі де ойлап таба алсам...

Сырлары көп ғылымның
Шешілмеген әлі де.
Тереңдігі білімнің,
Керек екен бәріне!

Фариза Оңғарсынова

Отан

Отан деген – атамекен,
Отан деген – туған жер.
Отан – ана,
Отан үлкен,
Қазақстан – туған ел!

Ермек Өтетілеуұлы

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

95–96

БІРГЕ ОҚИЫҚ!

Құмырсқа мен елік

(ықшамдалып алынған)

Құмырсқа мен елік дос болыпты. Хайуандар:

– Құмырсқамен дос болғаны несі? – депті.

Бір күні елік су ішіп тұрады. Құмырсқаны су ағызып келе жатқанын көреді. Елік шөпті аузына тістеп, құмырсқаны құтқарады. Құмырсқа бұл жақсылығын қайтіп қайтарсам деп жүріпті.

Бірде құмырсқа аңшының елікке таяп қалғанын көреді. Содан ол аңшының балтырын шағып алады. Аңшы еңкейіп балтырын сипайды. Сол кезде қолынан мылтығы түсіп кетеді. Ағаш сыбдыр ете қалады. Елік зытып береді. Сөйтіп, құмырсқа досының жақсылығын қайтарған екен.

«Бабалар сөзі» кітабынан

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Қасқыр мен кірпі

(ықшамдалып алынған)

Орман шетінде кірпіні қасқыр бас салады. Оған кірпінің инелері қанжардай қадалады. Қасқырдың тұмсығы қанға боялады.

Қасқыр:

– Бетіңнен сүйейін деп едім. Сен-ақ түрпілеріңді тастамай жүреді екенсің, – деп сылтауратады.

Кірпі тұмсығын шығарып тұрып, сықылықтай күледі.

– Асықпа, Қасеке! Сенің азу тісің түсіп біткенде түрпілерімді тастаймын, – дейді.

«Бабалар сөзі» кітабынан

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Асыл шөп

(ықшамдалып алынған)

Зылиқа мен Бәтима деген екі қыз болыпты. Олар жеміс сатуға қалаға келе жатады. Зылиқа шаршадым депті. Бәтима күліп, әзілдейді. Сонда Зылиқа айтыпты:

– Сен неге қуанып келесің? Иығыңдағы жәшіктің ауырлығы менікінен кем емес. Өзің де менен күшті емессің.

– Мен жәшігіме асыл шөп салдым, – депті Бәтима.

– Ой, онда шөбіңнің атын айтшы, – дейді Зылиқа.

– Ол шөп сенің қолыңа түспей ме деп қорқамын. Оның аты – сабыр, – депті Бәтима.

Ыбырай Алтынсарин

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Қаңқыз

(ықшамдалып алынған)

Бес жасар Дана ағасы екеуі автобусқа отырды. Дана бірдеңені уысына жасырғандай болды. Ағасы:

– Не тауып алдың, көрсетші? – деді.

Дана қара ноқаттары бар қызыл қоңызды көрсетті.

– Е-е, қаңқыз ба? Қайтесің оны, жібере сал, – деді ағасы.

– Біреу аяғымен мыжып кетеді ғой.

– Ендеше терезеден шығарып жібер.

– Онда мәшине басып кетеді.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Қарындасының ойын түсінген ағасы одан әрі ештеңе демеді.

Дана қаңқызды ұстап отыра берді.

Олар автобустан түсті. Циркке келді.

Онда әдемі гүлзар бар екен. Дана соған барды.

Қолындағы қаңқызды гүлге қондырды.

– Ал, қаңқыз, сау бол! – деді. Сосын ағасына қарай жүгіріп кетті.

Тұрдақын Жексенбай

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз 3

1-сабақ. Сөйлеу. Сөйлем
Мен оқушымын 4

2-сабақ. Сөйлеу. Сөйлем
Сәлемдесу 5

3-сабақ. Сөйлеу. Сөйлем
Мектептегі бір күнім 6

4-сабақ. Сөз
Мен әдепті баламын 7

5-сабақ. Сөз
Жол бағытындағы ерекше белгілер 8

6-сабақ. Буын
Хайуанаттар әлемінде 9

7-сабақ. Буын
Төрт түлігім – байлығым 10

8-сабақ. Дыбыс
Ауладағы дыбыстар 11

9-сабақ. Дыбыс. Сөз
Дыбыстар әлемінде 12

10-сабақ. Дыбыс. Буын. Сөз
Бау-бақшада не өседі? 13

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

11-сабақ. Дыбыс. Буын. Сөз
Сөмкеңде нелер бар? 14
12-сабақ. Дыбыс. Буын. Сөз
Білім – кітапта 15
13–14-сабақтар. А дыбысы және әрпі 16
15–16-сабақтар. Р дыбысы және әрпі 18
17–18-сабақтар. Л дыбысы және әрпі 20
19–20-сабақтар. У дыбысы және әрпі 22
21–22-сабақтар. Н дыбысы және әрпі 24
23–24-сабақтар. Не үйрендім? Не білдім? 26
25–26-сабақтар. С дыбысы және әрпі 28
27–28-сабақтар. О дыбысы және әрпі 30
29–30-сабақтар. Т дыбысы және әрпі 32
31–32-сабақтар. Қ дыбысы және әрпі 34
33–34-сабақтар. Ы дыбысы және әрпі 36
35–36-сабақтар. З дыбысы және әрпі 38
37–38-сабақтар. М дыбысы және әрпі 40
39–40-сабақтар. Е дыбысы және әрпі 42
41–42-сабақтар. Д дыбысы және әрпі 44
43–44-сабақтар. Ш дыбысы және әрпі 46
45–46-сабақтар. Ұ дыбысы және әрпі 48

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

47–48-сабақтар. Не үйрендім? Не білдім?.........50
49–50-сабақтар. Б дыбысы және әрпі 52
51–52-сабақтар. Й дыбысы және әрпі 54
53–54-сабақтар. К дыбысы және әрпі 56
55–56-сабақтар. І дыбысы және әрпі 58
57–59-сабақтар. ң дыбысы және әрпі 60
60–61-сабақтар. Ғ дыбысы және әрпі................63
62–63-сабақтар. Ж дыбысы және әрпі 65
64–65-сабақтар. Ә дыбысы және әрпі...............67
66–67-сабақтар. П дыбысы және әрпі...............69
68–69-сабақтар. Ү дыбысы және әрпі 71
70–72-сабақтар. Не үйрендім? Не білдім? 73
73–74-сабақтар. Ө дыбысы және әрпі...............76
75–76-сабақтар. Г дыбысы және әрпі................78
77–78-сабақтар. И дыбысы және әрпі...............80
79-сабақ. Я қосарлы дыбысы және әрпі.............82
80-сабақ. Ю қосарлы дыбысы және әрпі............83
81-сабақ. Х дыбысы және әрпі...........................84
82-сабақ. һ дыбысы және әрпі 85
83-сабақ. Щ дыбысы және әрпі...........................86
84-сабақ. В дыбысы және әрпі...........................87

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

85-сабақ. Э дыбысы және әрпі 88
86-сабақ. Ё қосарлы дыбысы және әрпі 89
87-сабақ. Ц дыбысы және әрпі 90
88-сабақ. Ф дыбысы және әрпі 91
89-сабақ. Ч дыбысы және әрпі 92
90-сабақ. ь және ъ таңбалары 93
91–92-сабақтар. Әліпби 94
93–94-сабақтар. Алақай, мен енді өзім оқимын! 99
95–96-сабақтар. Бірге оқиық! 102

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

Оқу басылымы

Жұмабаева Әзия Елеупанқызы
Құрман Несібелі Жәкенқызы
Сабденова Бағила Алтынбекқызы

ӘЛІППЕ

Жалпы білім беретін мектептің 1-сыныбына арналған оқулық

Редакторы *Р. Райбаева*
Суретшісі *Б. Ералиева*
Көркемдеуші редакторлары *А. Беккожанова,*
А. Лукманов, А. Айдархан
Техникалық редакторы *Ұ. Рысалиева*
Корректоры *Е. Амангелді*
Компьютерде беттеген *С. Төлегенова*

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217

Все учебники Казахстана на OKULYK.KZ

ИБ № 024

Теруге 09.02.2021 берілді. Басуға 14.07.2021 қол қойылды. Пішімі 70x100 1/16. Офсеттік қағаз. Офсеттік басылыс. Әріп түрі «Arial». Шартты баспа табағы 9,1. Есептік баспа табағы 8,71. Таралымы 200 000 дана. № 5894 тапсырыс.

«Атамұра» корпорациясы» ЖШС, 050000, Алматы қаласы, Абылай хан даңғылы, 75.

Қазақстан Республикасы «Атамұра» корпорациясы» ЖШС-нің
Полиграфкомбинаты, 050002, Алматы қаласы, М. Мақатаев көшесі, 41.

*Книга предоставлена исключительно в образовательных целях
согласно Приказа Министра образования и науки Республики Казахстан от 17 мая 2019 года № 217